

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 1458/4
Podgorica, 14.12.2017. godine

Na osnovu čl. 40 i 144 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 6/13 i 55/16) i čl. 18 i 116 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po prigovoru Opštinskog odbora Demokratske partije socijalista Petnjica (zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-1458 od 06.11.2017.g.), direktor Agencije za elektronske medije donosi

RJEŠENJE

1. Odbija se, kao neosnovan, prigovor Opštinskog odbora Demokratske partije socijalista Petnjica, na rad privrednog društva „Televizija Vijesti“ d.o.o., emitera televizijskog programa „Televizija Vijesti“ (zaveden pod brojem 02-1458 od 06.11.2017.g.).
2. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.
3. Ovo rješenje će se objaviti na veb-sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
4. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Dana 06.11.2017. godine, Agenciji za elektronske medije dostavljen je prigovor Opštinskog odbora Demokratske partije socijalista Petnjica, na rad privrednog društva „Televizija Vijesti“ d.o.o. (u daljem tekstu: emiter), kao emitera televizijskog programa „Televizija Vijesti“ (zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-1458 od 06.11.2017.g.).

Predmetni prigovor se odnosi na prilog emitovan u emisiji iz serijala „Bez granica“, dana 30. oktobra 2017. godine, u periodu od 20:08:08 do 20:26:08 sat, a povodom, kako se kaže u prigovoru „navodnih kršenja prava radnika u fabrici košulja 'Bihor' u Petnjici“.

Podsjećajući na obezbeđivanje emitera da „svako stanovište predstave na objektivan način, bez uređivačkih intervencija i komentara kojima bi se favorizovala jedna strana, ili neistinito predstavio predmet informativnog sadržaja“, kao i da „činjenično izvještavanje jasno odvoji od stava, mišljenja i komentara“, podnosilac prigovora ističe da se „... urednik emisije u uvodnim sekundama, svojim ironičnim najavama nesporno udaljio od elementarnog nivoa objektivnosti time što je put koji se gradi već duže vrijeme nazvao 'predizbornim asfaltom'“, kao i da je „ovakvim stavom urednik ove emisije ... napore za stvaranje boljeg i prosperitetnijeg života stanovnika Petnjice poistovjetio sa prikupljanjem sitnih političkih poena“.

Povodom navoda iz priloga da je razgovor sa radnicama dogovaran od ljeta 2017., ali da je zbog „redukovane ljetnje šeme“ spriječen susret, podnosilac prigovora smatra da je „termin za snimanje i prikazivanje ovakve emisije isključivo vođen sitnim političkim interesima u susret lokalnim izborima a ne 'borbi' za zaštitu bilo čijih prava a ponajmanje radničkih prava stanovnika Petnjice“. Podnosilac prigovora naglašava da predmetna emisija „predstavljala otvoreni napad na uglednog poslanika u Skupštini Crne Gore, gospodina Rešida Adrovića i Demokratsku Partiju Socijalista“.

Podnosilac prigovora navodi da je urednik emisije „...svojim izjavama, otvoreno stao na stranu svojih sagovornica (bivših radnica fabrike) riječima da su ga 'ucijenile kao što je njih poslodavac', odnosno gospodin Rešid Adrović i zaključuje da je „gospodin Sadiković u 45. sekundi svog priloga na sebe preuzeo ulogu nadležnih institucija Crne Gore za zaštitu radničkih prava ali istovremeno bez ikakvih dokaza (osim izjava dvije bivše radnice) iznio i ozbiljnu moralnu, ljudsku i političku kvalifikaciju na štetu jednog poslanika“. On navodi da je sa navedenim „osnovni princip pravičnosti ('jednako u jednakim a nejednako u nejednakim situacijama') pa makar i u pravičnom zastupanju, pogažen“.

U prigovoru se navodi i da je urednik emisije „... nakon 'uvodnih' izjava dvije bivše radnice, ... nevjesto pokušao da opravda izostanak 'druge strane' riječima da gospodin R. Adrović nije želio da bude gost ove emisije". Prema mišljenju podnosioca prigovora, to „ne može biti ni približan razlog za izostanak objektivnosti”. Takođe se navodi da voditelj emisije „...spočitava neažurnost i neobjektivnost rada nadležnih institucija, a pri tome nije pozvao niti jedno ovlašćeno lice da građanima približi svoj rad i u konkretnom slučaju ali i na nivou Crne Gore”. Podnosilac prigovora smatra i da urednik emisije „svojim 'suflihanjima' ne da ne doprinosi objektivnom izvještavanju već na više mjesta daje sebi za pravo da komentariše čak i proceduru usvajanja zakonskih propisa”. Nadalje, prigovorom se ukazuje da je „uređivački tim emisije 'Bez granica' umislio da istovremeno mogu biti i zaštitnici radničkih prava, kritizeri vlasti i ustavopisci, ali im izgleda samo jedno nije palo na pamet – da poštuju principe istraživačkog novinarstva”.

Emiter je, prema navodima podnosioca prigovora, prekršio Zakon o elektronskim medijima (u daljem tekstu: Zakon) i Pravilnik o programskim standardima u elektronskim medijima („Službeni list CG”, br. 35/11 i 7/16, u daljem tekstu: Pravilnik) time što je:

- prekršio čl. 55 stav 6 Zakona i čl. 7 Pravilnika (kojim je propisana dužnost emitera da doprinosi: slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu, poštovanju i promociji osnovnih ljudskih prava i sloboda, demokratskih vrijednosti, institucija i pluralizma ideja kao i unapređenju kulture javnog dijaloga i poštovanju jezičkih standarda). Podnosilac prigovora ističe da će „pitanje istinitosti navedenih tvrdnji cijeniti nadležne institucije, a cjelovitosti i nepristrasnosti ne može biti u emisijama u kojima se čuje samo jedna strana”, kao i da bi se „blagovremenost mogla sagledati samo ako bi se posmatrala u kontekstu prikazivanja prije lokalnih izbora u Petnjici”.
- prekršio čl. 56 stav 4 Zakona (kojim je predviđeno da emitovanje radijskog ili televizijskog programa mora da ispunjava uslove da se događaji moraju vjerno prikazati, a različiti pristupi i mišljenja moraju biti primjereno zastupljeni, vijesti moraju istinito i korektno predočiti činjenice i događaje, moraju biti nepristrasne i profesionalno korektno, mišljenja i komentari moraju biti odvojeni i njihov izvor ili autor prepoznatljiv i mora se podsticati nepristrasnost, uz poštovanje razlika u mišljenjima o političkim ili privrednim pitanjima).

U prigovoru se navodi „da su ove zakonske norme grubo prekršene u pomenutoj emisiji u pogledu ravnopravnosti, objektivnosti i prava da se čuje i 'druga strana”.

Podnosilac prigovora ističe da „zakonski propisi i Pravilnik ukazuju da je plasiranje (netačnih) informacija, komentara i stavova tokom priloga koji treba da bude isključivi primjer izvještavanja o činjenicama klasični dokaz neprofesionalnog odnosa uređivačkog tima prema gospodinu R. Adroviću i Demokratskoj Partiji Socijalista”. On smatra da „ako je već uređivački tim kasnio sa emisijom nekoliko mjeseci, vjeruje da je ista mogla da bude prikazana i nakon izbora”, kao i da „do tada bi možda i neka od nadležnih institucija i reagovale, pod uslovom da su pomenute radnice zaista i preduzele nešto od onoga o čemu su govorile tokom cijelog priloga”.

- prekršio čl. 6 Pravilnika (kojim je zabranjeno emitovanje programskih sadržaja kojima se krše zajamčene slobode i prava čovjeka i građanina) jer „nezadovoljstvo dvije bivše radnice jedne od najuglednijih fabrika u Crnoj Gori i pravnog lica koje ima više desetina zaposlenih, ne može biti razlog za povrede osnovnih ljudskih prava drugih lica a još manje za rušenje moralnog i političkog digniteta drugih ljudi”.
- prekršio čl. 8 Pravilnika (kojim je predviđeno da u proizvodnji informativnih programa, elektronski mediji su dužni da poštuju načela objektivnosti, nepristrasnosti, blagovremenosti, tačnosti, zabrane diskriminacije, slobode objavljivanja komentara i primjene pravila druge strane) jer „urednički tim ni u jednom momentu nije pokušao da prikaže namjeru da i druga strana iznese svoj stav na više tema koje su bile otvorene”, kao i da „urednički tim nije samo govorio o pravima dvije radnice, već je u pomenutoj emisiji otvoreno mnogo drugih tema za čije prisustvo je gospodin Sadiković nesporno mogao naći sagovornike samo da je za tim imao želju”. Naime, podnosilac prigovora navodi da se „elektronski emiter TV Vijesti, oglušio i o načelo tačnosti na osnovu kojeg je bio dužan da informacije koje prenosi zasniva isključivo na činjenicama” i „ponavljanjem izjava dvije bivše radnice uz ironične novinarske komentare kojima se jasno stalo na njihovu stranu, nesporno je pogažen pomenuti princip”.

Na kraju, podnosilac prigovora predlaže Agenciji da „konstatuje povrede članova 6, 7 i 8 Pravilnika” i da u skladu sa tim izrekne mjeru upozorenja emiteru.

Polazeći od navedenog prigovora, Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima i Pravilnika.

Po tom osnovu, Sektor za monitoring Agencije je izvršio uvid u snimke emitovanih spornih programskih sadržaja emitera i sačinio nalaz dana 09.11.2017. godine (akt broj 05-1458/1 od 09.11.2017.god.).

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona o elektronskim medijima i čl. 111 i 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja činjenice da li je emitovanjem spornog sadržaja došlo do kršenja Pravilnika i Odobrenja za emitovanje, Agencija je emiteru dostavila predmetni prigovor, sa nalazom Sektora za monitoring i zatražila da, u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akt broj 02-1458/2 od 10.11.2017.god.).

Dana 17.11.2017.g. emiter je dostavio Agenciji pisano izjašnjenje (akt zaveden pod br. 02-1458/3 od 17.11.2017.god.) u kojem se navodi da je „*prilog novinara i autora magazina 'Bez granica', Seada Sadikovića, urađen u skladu sa svim profesionalnim standardima*“, kao i da je „*slobodno, istinito i cjelovito (baš kako nalaže Zakon) u priči iz malog mjesta sublimiran aktuelni odnos brojnih radnika i poslodavaca u trenutku kada sve nadležne adrese na državnom nivou (vlada, sindikati, poslodavci) čine napore da se to stanje promijeni na bolje*“.

Takođe, emiter konstatuje da je „*učinio to i nepristrasno (baš kako nalaže Zakon) pozivajući poslodavca da bude jedan od sagovornika, što je on odbio*“, kao i da su „*prenijete i reakcije radnika iz fabrike (onih koji se ne bune), kojima je takođe ponuđeno da učestvuju u priči, jer su se kao i uvijek vodili principima nepristrasnosti i demokratskih standarda i pluralizma, kao što propisuje Zakon o elektronskim medijima u članu 55 stav 6 i Pravilnik u članu 7*“. Isti ukazuje da je „*poštovan i član 56 stav 4 Zakona o elektronskim medijima jer je javnost blagovremeno, kroz stavove generalnog sekretara USS, Srde Kekovića informisana o pokušajima prevazilaženja problema kakve su doživjele sagovornice Izeta i Dragana (a kakve doživljavaju mnogi zaposleni širom Crne Gore, zbog čega se upravo i piše novi Zakon o radu)*“. Emiter vjeruje da se neće „*zaključiti da je borba protiv diskriminacije onih koji se bore za elementarna prava radnika diskriminisala neki odbor političke partije*“.

U svom izjašnjenju emiter navodi da je „*zanimljivo da se u prigovoru navodi kako je problem dvije radnice (ne demantujući da taj problem postoji) nastao još u junu*“ sa osvrtom da „*je novinar i počeo priču kada je dao jasno objašnjenje zašto baš taj konkretan primjer nije urađen ranije*“. Emiter ukazuje da „*Zakon svakako ne propisuje da za dozvolu kada i koju temu obraditi, treba konsultovati odbor neke stranke*“, kao i da je „*zbog svega navedenog uvjeren da je magazin 'Bez granica' od 30. oktobra primjer profesionalnog pristupa temama, sa izrazitim akcentom na zaštiti i promociji javnog interesa, za šta je najbolji primjer upravo reportaža iz Petnjice*“.

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru i izjašnjenju emitera, kao i uvida u snimak emitovanih sadržaja, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Dana 30. oktobra 2017. godine, emiter je u emisiji „*Bez granica*“ u terminu od **20:08:08 do 20:26:08** (18 minuta) emitovao prilog sljedeće sadržine:

Sead Sadiković: „*Gledate magazin 'Bez granica', u kome, u ovom izdanju, idemo od palminog surlaša do instagram zvijezde, pa pješačimo od kuće do škole, deset i više kilometara, pa onda nećemo da pješačimo. Narede tako roditelji i svojoj djeci. Onda šijemo tepihe, pa ne šijemo košulje, time ćemo i početi priče u susret novom Zakonu o radu, što ga u nacrtu definišu Vlada, sindikati i poslodavci. Na primjeru dvije Bihorke učimo radnička prava. Njih dvije ih baš dobro savladale. Pogledajte pažljivo ovu priču, svi vi konobari što ostajete na poslu poslije fajronta, prodavačice što se mrznete bez grijanja, radnice što vas nenajavljeno tjeraju da ostanete satima poslije radnog vremena, da bi se završio neki posao i radnici što vam poslodavci ne daju slobodne dane, za vikend. Gledajte i učite kako se o radničkim pravima može naučiti puno. Borite se za slobodu, evo kako junakinje naše priče to čine. Sada imaju i dodatno vrijeme za tu edukaciju. Dobile su otkaz.*“

Prilog je snimljen u Petnjici, uz učešće dvije bivše radnice fabrike „*Bihor*“, Izete Osmanović i Dragane Bajić.

Sead Sadiković: „*Sa Draganom i Izetom dogovaramo susret od ljetos, od kada su u fabrici košulja u Petnjici dobile otkaz. Od redukovane ljetnje šeme, pa redom, uvijek bi iskrslalo ponešto da nam sprječči susret, da nam ispričaju priču o, tvrde, šikaniranju od strane poslodavaca i nepravdom otpuštanju s posla. Priču koja je javna tajna u svoj Crnoj Gori, kažu. Zvale i druge medije, došao nije niko. Kada i ovaj susret zbog radova na putu dođe u pitanje, optužiše i nas, da smo dio opšte anti-*

radničke zavjere. Ucijeniše nas tako, ko i njih poslodavac što je, i podlegosmo ucjeni i preko vrelog petnjičkog predizbornog asfalta nalazimo ih, i do fabrike „Bihor“ stižemo, preduzeća čiji je vlasnik visoki funkcioner DPS-a Rešid Adrović."

Izeta Osmanović: „Što se mene tiče, ja više ljudima ne verujem, eto. Pošto, đe god da odeš neko će ti postaviti jedan zid ispred. Ne mož dalje, mi smo - ti i ti. Jer moj direktor ako kaže - nemoj Izeta da trošiš energiju, ti nama ne možeš ništa - i šta ja da očekujem od suda. On je sigurno uveren da ja njemu ne mogu ništa. On to zna."

Dragana Bajić: „Sve žene su se saglasile da ne radimo subotu, jer nije ni plaćena, radimo prekovremene, nemamo ništa. I mi se sve saglasile i pitale ko će da ode da kaže, i ja kao najstarija po godinama, a i po radnom stažu, pa reko šta ima veze, nisam nikad imala konflikt sa njim da bi nešto, reko pa ja ću otić da kažem. Međutim, odem kod šefice, kaže - direktor nije tu - i ona je, na telefon, mene njega na telefon dala. On je meni preko telefona svašta, to je bio petak. Ako ne budeš došla šutra na posao, kaže, ti si glavni organizator, svašta mi je rekao i ne znam i nisam mu to, ja sam šokirana, jer mene. Ja sam starija ipak od njega, po godinama. Jedan čovek, fakultetski obrazovan, da mene to kaže: Sram te bilo, ti si to organizovala, ako ne budeš šutra došla na posao, u ponedjeljak dođi za knjižicu! Ja kad mi je to reko, rekla sam: Šutra neću doć na posao, a u ponedjeljak ću doć za knjižicu".

Prilog se nastavlja snimljenom (video) izjavom g-dina Srđe Kekovića, generalnog sekretara Unije slobodnih sindikata.

Srđa Keković: „Svakako da postoji mogućnost zloupotrebe radnog vremena, to se trenutno radi, kroz taj prekovremeni rad, koji nije, u suštini, uvijek realan, odnosno nema uvijek osnova za vođenje prekovremenog rada, ali to poslodavci koriste, kako bi imali jeftiniju radnu snagu, kako ne bi primali nove zapošljene i tome slično".

Sead Sadiković (OFF): „A Draganu i Izetu kućne obaveze, zbog bolesti u porodici spriječavaju da rade prekovremeno, što je, u njihovoj firmi, kažu bila stalna praksa."

Izeta Osmanović: „Pišemo zahtjev da, samo četvoro ne potpisuje, da više ne možemo da izdržimo subote i prekovremeni rad, svaka subota i do osam naveče. Potpisuju svi, osim četiri radnika, ne znam koji su sada bili, nebitno."

Sead Sadiković: „Od pedesetak, u tom, u tom času".

Izeta Osmanović: „Dajemo šefici taj potpis, kaže: Ne mogu to da nosim, ali ću reć direktoru da zahtijevate, da se ne radi subota. On dođe i uperi prst u radnike, tako je stalno. Šta je bio problem, hajde i neplaćanje, ali nikad taj naš direktor nije reko: možete li radnici, možete li vi da sutra odradimo do osam, možete li da odradimo ovu subotu, pa još jednu, pa preko te sedmice? Ne!"

Sead Sadiković: „Nego samo kratko jasno, radićete."

Izeta Osmanović: „A ko ne može, neka ide kući."

Sead Sadiković: „Kako to, ja nazovem dvije, tri radnice koje su, sad je ovdje kolektivni odmor to je bilo prije par dana, i nazovem ih i one kažu: Ma ovdje su uslovi odlični, evo pjevamo i radimo, evo slušamo muziku, plata može biti bolja – ali dobro je."

Dragana Bajić: „One ne smiju da se čunu žive od njega, ja kažem, mi smo to..."

Sead Sadiković: „Lagale me znači?!"

Dragana Bajić: „... u petak došli i on meni tako reko za u ponedjeljak. Sve radnice, preko petka, koje su bile da ne radimo u subotu, samo nas jedno pet, šest".

Izeta Osmanović: „Pet do četiri - ostaje se do osam. Ili u petak, u pet do četiri - radi se subota. Mi smo znali da čekamo i po deset minuta posle, da se direktor javi odnekud iz Skupštine, ili da kaže šefici radimo li subotu ili ne radimo li subotu?"

Sead Sadiković: „Znači Vašim primjerom, bunili ste ostale radnike, da ne rade u nehumanim uslovima što je direktoru bolo oči i on je..."

Dragana Bajić: „Bolo oči, to je problem..."

Izeta Osmanović: „Petoga februara odem da tražim da se naloži, pomrzasmo se, on kaže meni: Ti si mi ovde Izeta (prim.aut: pokazuje kažiprstom u predjelu grla). Ja sam odgovorila: Naloži ti, naloži, mi se smrzosmo, a đe sam ja tebi, to me i ne zanima! To je tako, ja ne lažem i nema potrebe da lažem. Da nije bilo dobrih stvari, jeste, jeste, u početku jeste, sve dok, dok nije došlo ovo 192 minimalna plata. Tad treba radniku uzet dušu, da bi zaradio na radnika, koliko je zaradevo kad je

bila minimalna 50 eura. Tad ga treba ogulit, tad mu ne treba plaćat prekovremeni rad koji nikad nije ni plaćao. Ti da čutiš, jer primjer dobre radnice je bio - nije ona neki radnik, ali joj se nikad riječ ne čuje."

Dragana Bajić: *„Pa ne možemo mi da dozvolimo da budemo nečiji rob. Ja ne mogu kući, ne dozvoljavam da budem rob, nečiji. Ne može tako, jedan fakultetski obrazovan čovek, da nekog ..."*

Sead Sadiković: *„Ama usput, nebitno, radi se naravno o poslaniku crnogorskog parlamenta..."*

Dragana Bajić: *„... Parlamenta..."*

Izeta Osmanović: *„Upravo tako..."*

Dragana Bajić: *„On je glasao taj Zakon, mi nismo tražili mimo Zakona, on ga je glasao..."*

Sead Sadiković: *„Ali taj Zakon što ga je on glasao i što neki govore da je nakaradan..."*

Dragana Bajić: *„Nakaradan, to je drugo..."*

Sead Sadiković: *„A sad se mijenja, njemu daje za pravo da Vama, do deset sati nedjeljno produži radno vrijeme, kad to zahtijevaju obim posla, da se nešto isporuči, završi..."*

Dragana Bajić: *„...obim posla. Znae kako, mora tri dana unaprijed, što znam ja što će mene šutra da snađe, da ja moram."*

Izeta Osmanović: *„Ima jedna mala, Samra, koja je nešto progovorila, šalje ih na agenciju, ima dvije koje šest godina rade, sad su poslate na agenciju. A mala Samra radila godinu, al zna svoja prava - đe mi je ta godina, što me sad šalješ na agenciju. To što je rekla, oni su je odma pozvali gore, posle, pošto su otišli ti predstavnici agencije. Ti slušaš Izetu, a ja s tom malom nisam u kontaktu bila, ne da sam ljuta, nego nekako, daleko smo radile, ona u jednu, ja u drugu..."*

Sead Sadiković: *„Zbog javnosti, samo da kažem, da direktor, vlasnik firme, gospodin Adrović nije pristao da izađe pred kameru, da priča na ovo, na ovu temu, na svaku drugu temu kaže sa nama hoće, a na ovu temu neće upravo zbog toga što su Dragana i Izeta odlučile da uređuju stanje u njegovoj kući."*

Izeta Osmanović: *„To nije tačno."*

Sead Sadiković: *„To je ova fabrika, a on to, kaže, dozvoliti neće."*

Izeta Osmanović: *„To nije tačno."*

Dragana Bajić: *„To nije tačno, mi samo po zakonu."*

Izeta Osmanović: *„Zato što su Dragana i Izeta tražile svoja prava – to je problem. Tu nemaš prava, tu nemaš prava. Dok može da te crpi ko limun kad cijediš, on će te držat tu. I da čutiš, i da čutiš, šta ti god radio - čuti, bićeš dobar. Al' ako znaš svoje pravo, ti tu ne možeš radit."*

Dragana Bajić: *„Samo ako si mu pomenuo po zakonu nešto, to ne može, to - ja se ode pitam, ja ode upravljam."*

Sead Sadiković: *„Doduše on je i poslanik i zakonopisac, tako da zakon on može..."*

Dragana Bajić: *„Pa neka, ali on je glasao taj zakon, što ga pobija nama, a to su sve žene, što se našao na žene da pobija zakon i na prepade. A ja kao jedinka sam tražila, ne smiju radnice da tražu..."*

Sead Sadiković: *„A da li Vi, za sebe mislite da znate radnička prava?"*

Dragana Bajić: *„Ja se sve informišem. Prvo, pa idem"*

Sead Sadiković: *„Vi, čini mi se, takođe mislite, da ih i ona dobro zna."*

Dragana Bajić: *„Da, da"*

Izeta Osmanović: *„Ja sam naučila radnička prava, kad mi je upravo bio spreman otkaz."*

Sead Sadiković: *„Aha!"*

Izeta Osmanović: *„Izeta, kad dođeš dobićeš otkaz, ja sam tad učila zakon."*

Sead Sadiković: *„Meni je stvarno žao što druga strana nije u ovoj priči. Stvarno mi je žao, ali ja sam sa Vama morao da napravim ovu priču i zbog pojedinačnog slučaja, a i zbog toga što se upravo sada definiše novi Zakon o radu. A Vi ćete, sve su prilike, biti žrtve onog starog."*

Dragana Bajić: *„Ćeraćemo se do Vrhovnog, dokle ide, do Haga. Treba li u Hag?"*

Sead Sadiković: *„Ali može se reći da ćete biti pioniri borbe za novi Zakon."*

Dragana Bajić: *„Za novi Zakon..."*

Sead Sadiković: „Pitam Srđu Kekovića, a što nam novi Zakon predviđa, pretpostavljam da će Srđa reći: Ih, znaš kako će nam biti, uh!“

Izeta Osmanović: „Kuku!“

Dragana Bajić: „Ja mislim ima da procvjetamo.“

Sead Sadiković: „Iha!“

Slijedi snimljena (video) izjava g-dina Srđe Kekovića.

Srđa Keković: „Prvo da objasnim prekovremeni rad. On će, ubuduće, moći da se uvede najviše osam sati sedmično, i nije problem u Zakonu, nego je problem u institucijama da li oni stvarno žele da spriječe poslodavce koji nemaju razloga da uvode taj prekovremeni rad da na taj način izbjegavaju zapošljavanje novih ljudi i da ih sankcionišu, a ono što je izazvalo veliku zabunu u javnosti, to je upravo taj pravni institut preraspodjele radnog vremena, kojeg smo u nacrtu Zakona i nadam se, u budućem Zakonu detaljno definisali, da približim to plastično. U pitanju su sezonski poslovi, uzeću za primjer djelatnost turizma gdje sezona najviše traje, u tri, četiri mjeseca i gdje je pojačano zapošljeni u toj djelatnosti rade, ali nakon toga dobijaju, dakle, plaćene dane onoliko vremena koliko su radili više od četrdeset sati sedmično. Razlika je, dakle, kod prekovremenog rada, Vi radite duže od četrdeset sati sedmično, kod preraspodjele radnog vremena, Vi radite duže od četrdeset sati sedmično, ali posle toga ne radite, nego primete platu za onoliko vremena koliko ste radili duže, tako da Vam je ukupnan fond sati, na nivou mjeseca 174.“

Sead Sadiković: „Dakle, Zakon ste naučile...“

Dragana Bajić: „O obavezno!“

Sead Sadiković: „...otkaz ste dobile...“

Dragana Bajić: „Sad ćemo novi ovaj...“

Sead Sadiković: „Sad ćete i ovaj novi Zakon učiti, što Vam ga Srđa priča...“

Dragana Bajić: „Jes.“

Sead Sadiković: „A jel' bolje znat Zakon, pa dobit otkaz, il' ne znat Zakon, pa radit?“

Dragana Bajić: „Bolje je bit čoek, najviše je bit čoek! Nijesu važni ni zakoni, ni nezakoni, ali bit čoek, imat obraza!“

Izeta Osmanović: „Sadikoviću, imala sam smrtni slučaj u porodici, od dvanaest i po godina, od mog daidže umire mali (nerazumljivo). Znao je to Reško, mi smo pričali. On ta dva dana belježi, kad je dženaza. Kaže: Što mi Izeta nisi donijela dokaz? A šta sam htjela da jednim roditeljima kažem, dajte mi Emirovu smrtovnicu da odnesem direktoru! Jesam li to trebala da uradim? Ja mislim da je to humanost, da je to... Ne! Moj daidža, mogu da Vam pokažem da mi je poslao smrtovnicu iz Beograda, da se ja odbranim od Reška. Ja to nisam upotrijebila. To je bio, to je bio zahtjev advokata da me vrata na posao zakonski, da odnesem tog malog smrtovnicu. Nisam je odnijela, evo je u telefon, al' je nijesam odnijela.“

Srđa Keković (snimljena izjava): „Mi smo svjedoci da su radnici izloženi raznim zloupotrebama od strane društveno neodgovornih poslodavaca i tačno je to da se često koriste tzv. sezonski ugovori, da se zaključuju na period od dvanaest mjeseci. Ali, ponavljam, tu nije problem u Zakonu, tu je problem u nadležnim institucijama sistema, konkretno, da kažem inspekciji rada i naravno, u nama, koji to prijavljujemo ali trenutno nemamo efekte. Ja kažem, ispred Unije slobodnih sindikata Crne Gore, da u ovom trenutku država podržava jedno takvo društveno neodgovorno ponašanje određenog broja poslodavaca, i nadam se da ćemo uspijeti, jer mi već od 2009. godine vodimo jednu snažnu kampanju da pozovemo institucije da se poštuje četrdesetsatno radno vrijeme, da se poštuje slobodan dan u sedmici i da taj dan bude, po pravilu, nedjelja, jer taj dan okuplja porodicu, da se poštuje puni godišnji odmor, jer to je nešto, što je trend na zapadu i vaše privatno vrijeme ne može niko da vam plati.“

Izeta Osmanović: „Ako ne šute, ici će kao ja i ona. Da li razumijete? Ako ne čutiš i ne slušaš slijepo, ali slijepo da slušaš, da ništa ne znaš...“

Sead Sadiković: „Oprostite Izeta što ću Vas prekinuti. Naravno, ova priča gospođe Izete i Dragane je sada na sudu i nećemo do presude kazati do kraja oni su krivci dok se to tako ili drugačije ne dokaže.“

Izeta Osmanović: „Ne,ne...“

Sead Sadiković: „Ali je indikativno da mnogi u Crnoj Gori, ali ne pred kamerama, pričaju upravo ovu priču. I one radnice po kioscima i one radnice u supermarketima...”

Dragana Bajić: „E to je suština ovoga, što neke ne smiju. One da smiju, one se svaka žali. Sad kad se ja činem sa nekim i sretem - joj blago tebe. Idi! Što si odustala kad smo krenule? Što si odustala? Svi su bili za.... Ja kao jedinka pređe nisam mogla da se borim, ali su one sve krenule i onda je to preko noći sve palo u vodu.”

Sead Sadiković: „Ima li fabrika sindikat?”

Dragana Bajić: „Nema, mi da znamo nema.”

Izeta Osmanović: „Kako nema?”

Sead Sadiković: „Aha ima!”

Izeta Osmanović: „Ima Sadikoviću, ima sindikat za koji radnici ne znaju.”

Sead Sadiković: „Aha!”

Izeta Osmanović: „Koji nisu birali radnici! Predsednik sindikata nije znao da je predsednik...”

Dragana Bajić: „...dok nije došla inspekcija!”

Izeta Osmanović: „Kad je došla inspekcija koju je Dragana zvala, a za koju Reško nije znao, pa mu je tražila predsednika sindikata, kad on poziva tog predsednika, taj se čudi.”

Sead Sadiković: „Čudi se prdsjednik da je predsjednik?”

Izeta Osmanović: „Pa se čudi predsednik sindikata da je on predsednik! Jer ga niko nije birao, Reško ga je stavio, dao mu funkciju, razumijete li?”

Sead Sadiković: „Aha!”

Izeta Osmanović: „Sve inspekcije koje su došle, Reško je imao sindikat, koji nisam ja birala...”

Sead Sadiković: „Ja sam, ja sam gospođu Izeta gledao priče, pa i televizijske i novinske - ugledna fabrika, primjer, primjer...”

Dragana Bajić: „Primjer, dok smo mi ćutale, dok mi nismo progovorili. To je bila fabrika, dok mi nismo progovorili...”

Izeta Osmanović: „...kako drži, najmanje pet penzionera, najmanje dvades neosiguranih radnika...”

Sead Sadiković: „Eee tu ću da Vas zaustavim, to su stvari koje ćete Vi da prijavite inspekciji!”

Izeta Osmanović: „Kojoj inspekciji?”

Sead Sadiković: „Pa ... pa Vi mene optužite...”

Izeta Osmanović: „...pa dolazila inspekcija, pa ispratio direktor radnike...”

Sead Sadiković: „Sad će me optužiti opet da radim, da radim za direktore...”

Izeta Osmanović: „Ada dolazila Sadikoviću, no ne vidi ništa, prazne mašine, izveli neosigurane radnike u magacin, pa kroz magacin, pa možda u šumu, ne znam ni gdje...”

Sead Sadiković: „I oni ne vide ništa?”

Izeta Osmanović: „A oni pitaju što su ove mašine prazne. Na svaku stolicu je prsluk, na svaku hemiska i sveska, na sve. Kažu, to radnici rade više faza, na više mašina.”

Dragana Bajić: „Mi imamo po deset ruku!”

Izeta Osmanović: „I to inspekcija proguta, zna inspekcija da to nije tako.”

Sead Sadiković: „Dobro, ovo ćemo da uzmemo sa velikom rezervom, mada ja Vama vjerujem, al' moram vjerovati i nadležnim organima koji to nijesu našli. Nego Privredna komora Crne Gore nagradila ovu fabriku kao primjer, kao uzor...”

Dragana Bajić: „Kao robovlasničku fabriku!”

Sead Sadiković: „Ne, kao uzor, kao najbolje!”

Dragana Bajić: „Jeste, jeste, pa jeste po košuljama, po kvalitetu - da, po kvalitetu – da!”

Izeta Osmanović: „Tačno, po kvalitetu.”

Sead Sadiković: „A odnos prema radnicima?”

Dragana Bajić: „A odnos – nula!”

Izeta Osmanović: „Ne znam sad kakva su pravila, kad jedna radna organizacija dobije tu nagradu Privredne komore, da li radnici od toga imaju išta, da li možda neku trinstu platu, da li možda neku nagradu, da li...”

Dragana Bajić: „...ili povećanje pet posto...”

Izeta Osmanović: „...ili treba da uđe DPS da to proslavi sa Reškom kako je on uspješan, kako je on... A ja što sam radila i jadila - nisam ni čula za tu nagradu. Moj savjet svim radnicima...”

Sead Sadiković: „...za kraj ove priče je...”

Izeta Osmanović: „...da nemaju ništa u glavu, samo da nemaju ništa, da ne znaju ko su, šta su...”

Sead Sadiković: „...i imaće posao...”

Izeta Osmanović: „Imaće posao! Sigurno! To sto posto! Ako ne znaju ništa, posebno ne radnička prava! Tu ne diraj, tu ne diraj!”

Sead Sadiković: „Ne diraj radnička prava, dok se ovaj novi zakon, Srđin, ne donese.”

Dragana Bajić: „Jeste, ne diraj radnička prava.”

Izeta Osmanović: „Daj Bože, da bude bolje.”

Dragana Bajić: „Jeste, ne diraj prava, to ga ubija.”

Sead Sadiković: „To je to, idemo dalje u magazinu Bez granica”.

2. Serijal „Bez granica” čine emisije magazinskog tipa, koje se uobičajeno sastoje od nekoliko priloga (segmenata) u kojima se obrađuju teme i aktuelnosti iz društvenog života, uz učešće građana i prikazivanje različitih životnih situacija, nesvakidašnjih ljudi i pojava.

3. Predmetni prilog je priređen, kako se kaže, „u susret novom Zakonu o radu”. Javna rasprava za Nacrt zakona o radu trajala je od 04.08. do 25.09.2017. godine (Izveštaj sa javne rasprave za Nacrt zakona o radu, <http://www.mrs.gov.me/informacije/javnerasprave/178428/IZVJEŠTAJ-SA-JAVNE-RASPRAVE-ZA-NACRT-ZAKONA-O-RADU.html>). Prilog predstavlja osvrt autora na ostvarivanje prava iz radnog odnosa kroz konkretan primjer odnosa radnika i poslodavaca (priča dvije žene koje su bile angažovane u „fabriki košulja 'Bihor' u Petnjici”) u svijetlu predloženog novog Zakona o radu. To predstavlja temu od interesa za javnost i ne može se dovesti u pitanje pravo emitera da u skladu sa načelom slobode objavljivanja komentara i njegovom uređivačkom politikom, objavljuje/prenosi informacije ili komentariše pojave, događaje i postupke pojedinaca.

Što se tiče navoda u prilogu u kojem se kaže: „Ucijeniše nas tako, ko i njih poslodavac što je, i podlegosmo ucjeni i preko vrelog petnjičkog predizbornog asfalta nalazimo ih...”, nije opravdan stav podnosioca prigovora da se radi o „ozbiljnoj moralnoj, ljudskoj i političkoj kvalifikaciji”. Naime, novinar je, u okviru svoje slobode izražavanja i komentarisanja postupaka svojih sagovornica i njihovog bivšeg poslodavca prepoznao paralelu sa njihovim postupkom prema njemu. Jednoj od njih je poslodavac rekao „...ako ne budeš sutra došla na posao, u ponedjeljak dođi za knjižicu”, dok su sagovornice novinaru rekle da u njegovom odlaganju susreta i uskraćivanja im mogućnosti da iznesu svoju priču, vide da je i on „dio opšte anti-radničke zavjere”. Ovi navodi kao i iznošenje komentara voditelja emisije „...i preko vrelog petnjičkog predizbornog asfalta” predstavljaju pravo emitera da izrazi ovakav (provokativan) stav, a samim tim i pravo podnosioca prigovora da ukoliko smatra da ti stavovi nijesu utemeljeni na njih reaguju podnošenjem ispravke ili odgovora.

4. Ne mogu se prihvatiti navodi podnosioca prigovora da je emiter prekršio načelo tačnosti (čl. 8 Pravilnika), jer podnosilac prigovora ni jednom činjenicom nije opovrgao navode iz priloga, niti je ukazao da su objavljene informacije za koje je emiter znao ili je mogao znati da su neistiniti. Ukoliko su izjave pomenutih lica ili urednika emisije bile nepotpune ili netačne, onda se povodom takve objavljene informacije može podnijeti ispravka ili odgovor. Naime, podnosilac prigovora je imao pravo da emiteru uputi reagovanje, ispravku, saopštenje i si. o svojim stavovima i činjenicama o predmetnom prilogu, u skladu sa zakonom. Prema raspoloživim informacijama, to pravo podnosilac prigovora nije iskoristio.

Nijesu osnovani navodi da emiter nije doprinio cjelovitom i nepristrasnom informisanju. Lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara nijesu diskriminatorno uticali na način predstavljanja teme. On jeste kontaktirao g. Adrovića i prenio njegov stav, kao i stav zaposlenih lica u fabrici neposredno prije emitovanja priloga. Činjenica da je g. Adrović, kako se kaže u prilogu, odbio da „izađe pred kamere”, jer, „na ovu temu neće upravo zbog toga što su Dragana i Izeta odlučile da uređuju stanje u njegovoj kući”, potvrđuju da je emiter pokušao da pribavi stav lica na čiji teret su iznesene

negativne konotacije (da je „šikanirao“ i „nepravедно otpustio s posla“ sagovornice u emisiji). Prilog sadrži nekoliko izjava g. S.Kekovića predstavnika sindikata, čime se potvrđuje namjera emitera da „...napravi ovu priču i zbog pojedinačnog slučaja, a i zbog toga što se upravo sada definiše novi Zakon o radu“.

Povodom navoda iz prigovora da „Sadiković ... spočitava neažurnost i neobjektivnost rada nadležnih institucija, a pri tome nije pozvao niti jedno ovlašćeno lice da građanima približi svoj rad i u konkretnom slučaju ali i na nivou Crne Gore“, treba imati u vidu da je stavove u vezi sa radom nadležnih institucija (inspekcija, sindikata) iznio S. Keković a ne urednik emisije, te da se on u više navrata ogradio od negativnih konotacija koje su iznijele sagovornice na teret institucija („Eee tu ću da Vas zaustavim, to su stvari koje ćete Vi da prijavite inspekciji!“, „Dobro, ovo ćemo da uzmemo sa velikom rezervom, mada ja Vama vjerujem, al' moram vjerovati i nadležnim organima koji to nijesu našli. ...“).

Emisija je emitovana u vrijeme nakon javne rasprave i u periodu kada se mogla očekivati finalizacija predloga zakona o radu. Zbog toga se ne može govoriti da prilog nije doprinio i blagovremenom i slobodnom informisanju javnosti. Odluka emitera da prilog emituje u vrijeme predizborne kampanje za izbore u opštini Petnjica je u okvirima uređivačke slobode emitera i njegovog prava da izvještava i/ili komentariše postupke ili aktivnosti pojedinaca od interesa za javnost (funkcioner političke partije, bivši poslanik i vlasnik, kako kaže podnosilac prigovora, „jedne od najuglednijih fabrika u Crnoj Gori“). Izvještaji koji ukazuju na sumnje da je došlo do kršenja prava iz radnog odnosa spadaju upravo u tu kategoriju.

Saglasno navedenom, može se zaključiti da nije opravdan prigovor da je emiter prekršio programske standarde definisane Zakonom i Pravilnikom, odnosno da nije prekršio čl. 55 stav 6 i 56 stav 4 Zakona ni čl. 6, 7 ili 8 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije za elektronske medije je, saglasno čl. 18 i 116 Zakona o upravnom postupku, donio odluku kao u dispozitivu ovog rješenja.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Privredno društvo „Televizija Vijesti“ d.o.o.
- Opštinski odbor Demokratske partije socijalista Petnjica, podnosilac prigovora
- Arhiva

DIREKTOR
Abaz Džanić

The image shows a circular official stamp of the Agency for Electronic Media (ARD) of Montenegro. The stamp contains the text 'AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE' and 'PODGORICA'. Overlaid on the stamp is a handwritten signature in blue ink, which appears to be 'Abaz Džanić'. Above the signature, the word 'DIREKTOR' is printed in bold, and the name 'Abaz Džanić' is written in a smaller font.